

BUDA-PESTA

22 Maiu st. v.

3 Iunie st. n.

Va esi duminec'a.

Redact.: strad'a Havas nr. 1.

Nr. 21.

ANULU XIII.

1877.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

CRÉDINTIE, DATINE SI MORAVURI ROMANE.

Miluirea Tîganiloru.

Mi-se 'ntêmpla adesea sè dau câte ceva de poména. De si dintre cei cè nu voru sè 'n-curajeze cersitul — càci cele de mai multe ori e o adevérata trândavía — totusi nu me potu oprí d'a miluí pe saraculu cersitoru.

In viétí'a de tóte dilele, sunt contradicèri de care nu te poti desberá cu 'nlesnire. Le serviesci prin instinctu si din deprindere, cându pe unele, cându pe altele.

Ce e dreptulu, la 'nceputu iti vine sè-i respundi cu asprime: — ci du-te, omule, de muncesce si-ti câstiga pâinea cá tóta lumea, in locu d'a 'ntinde mân'a cu nerusinare! Dar, cându ai a face c'unu neputinciosu betrânu, încarcatu de ani si de necasuri, c'unu schiloditu din fire séu din întêmplàri dureróse, si cându te gândesci cà póte 'n acea di n'o fi avutu sè manânce nici macaru o cógia de pâine, cum sè nu te simti induiosiatu, si câtu de 'mpietrita trebuie sè-ti fía inim'a, pentru cá sè-lu gonesci cu ne'ndurare?

Si-apoi, la noi. miluirea e o 'nsusire a neamului. Ba potu chiar dice, c'are unu indoitu caracteru. Pe d'o parte, Românulu e nascutu voiosu si primitoru, gata sè compatimésca de nenorocirea altuia si sè-lu ajute cu totu ce póte; de aceea, rare-ori se 'ntêmpla cá druma-

siulu întârdiatu sè-i céra ospitalitate far' a o dobândí cu deplinu si pe data. Pe d'alta parte, moral'a crestina lu-invétia si dèns'a sè dea de poména, spuindu-i cà Dumnedieu pune la locu indoitu de câtu a datu.

Cunoscu totusi o 'mprejurare, in care si buna-vointi'a, si moral'a, si mil'a remânu cam fara putere dinaintea unei superstitiuni fórtè respândite, celu putînu in Români'a dintre munti si Dunare.

In adevèru, amu vediutu de sute de ori cà. pe cându unii din cersitori nu esiau cu mân'a góla din curtea unde intrasera, altii, din contra, séu cà erau goniti séu, cându li-se dá ceva, vedeau cà celu ce i miluíá batea cu piciorulu in pamèntu.

Miratu d'acésta deosebire, m'am silitu sè cunoscu lucrurile mai d'aprópe, si iata ce-amu aflatu: cei miluiti cu voiosia erau Români, pe cându ceilalti aveau nefericirea d'a fi Tigani.

Bietii Tigani! De ce sè fía ei atâtu de oropsiti? Nu sunt si dènsii ómeni cá noi? Simtîmèntulu de bine-facere, crestinismulu, si chiar Dumnedieu, in numele caruia se pretinde cà vorbesce religiunea, facu óre vr'o deosebire între belanu si óchiasiu, între albu si negru, cându e vorb'a d'a faptuí binele?

Pe tonulu acesta osêndiam eu, acum 10—15 ani, românescu-ne egoismu, far' a-mi dá bine séma despre tarí'a prejudecâtiloru poporare.

Nu sciu déc' acela-si lucru s'o fi petrecêndu si printre Români din Kesaro-craiesc'a 'mperatia. Totusi, fiindu cá unii din cetitorii „Familiei“ l'oru fi cunoscêndu, nu credu de prisosu a me 'ncercá sê espuiu câte-va considerári, care i potu inlesní esplicarea. Iata obiectulu linieloru ce au sê urmeze.

*

Déca, vorbindu c'unu saténu din Munte-ní'a, ílu întrebi de ce nu dà nimicu de poména Tiganului ce-ar vení sè-i céra, íti respunde cá 'n diu'a celei din urma judecâti, Dumnedieu nu tine 'n séma binele facutu unei asemenea fiintie; cá omulu trebuie s'ajutoreze unu sufletu, pe cându Tiganulu n'are de câtu abia o jumetate, d'o fi avênd'o si p'aia.

Câtu despre baterea cu piciorulu in pamêntu cându se dà unui Tiganu de poména, iata cum o esplica poporulu: ómenii estiia sunt fórte mincinosi; la diu'a judecâti, cându ti se cântarescu faptele, spre a se scí déca cele rele nu 'ntrecu pe cele bune, Tiganulu póte tagaduí pomén'a ce i-ai datu, si ast-felu pierdi o bine-facere; batêndu ênse cu piciorulu in pamêntu, insemnéza cá iei pamêntulu cá marturu si, la vremea judecâti din urma, Tiganulu nu mai póte tagaduí pomén'a ce i-ai datu.

Avem dar ací unu ciudatu amestecu de credintie religiose cu prejudecâti pastrate de pe la 'nceputulu crestinismului, de superstitiuni pagâne cu deprinderi anevoia de 'ntiesu pentru cugetarea din secolulu nostru. Fíacare din aceste eleminte ísi are 'nsemnatatea-i particulara. De aceea si credu cá trebuiescu in deosebi privite, spre a ne puté da séma câte idei si câte fapte trebuiescu contópite, spre a dá nascere unei singure datine séu deprinderi.

*

Idei'a despre o judecata aspra si nepartinitóre a fapteloru omului, indata dupa ce-amuritu, nu e câtusi de putínu o descoperire a crestinismului. Dup' a vechiloru Greci credintia, ne'nduplecatulu tribunalu, insarcinatu cu deosebirea celoru rei de cei buni, scimu toti cá se compunea din vestitii Minos, Eacu si Radamante. Câtu despre raiulu si iadulu pagânetâti, Omeru, Platone si Virgiliu le-au descrisu atâtu de frumosu, in câtu pare-mi-se cá

Dante si Milton, insufletiti d'asiá minunate creatiuni si 'naspriti d'ale veacului loru amaruri, au pututu inchipuí cu 'nlesnire si fioró-sele loru tablouri.

In toti timpii dar lumea a crediutu in realitatea unei dile din urma, cându o 'nalta dreptate va pedepsí pe cei rei, dându celoru buni cunun'a virtutii. Ast-felu, despre acésta credintia se póte repetá ceca-ce d-lu Max Müller dice despre religiune 'n genere, cá 'ntr'êns'a totu ce e nou e vechiu si totu ce e vechiu e nou, in câtu vr'o religiune cu deseversire nóua n'a esistatu nici-odata, de la 'nceputulu lumii pêne adi. *)

De aceea, marturisindu, cá ceca-ce se numesce religiune crestina esistá la cei vechi si n'a lipsitu chiar de la nascerea neamului omenescu, St. Augustinu **) dá probe d'o 'nvederata buna-credintia. De-ar fi sustinutu contrariulu, faptele s'aru fi 'nsarcinatu sè-lu desminta fara 'ntardiare.

In adeveru, Omer vorbesce despre iadu in cartea XI a „Iliadei“ sale. Din acestu isvoru veni dupa dênsulu sè s'adape Platone, care, in cartea IX a „Republicei“, pune 'n gur'a arménului Ere povestea privitóre la legend'a iadului. Êr dupa trecere de ani, Virgiliu luà aceea-si ideia gréca si, schimbând'o pe ici-colea cu adausulu câtoru-va frumuseti, ne dete pe d'o parte unu iadu pretinsu nou, meremetu alu celui vechiu, pe d'alta idilie'a descriere din cartea VI, unde fericiti din Câmpíele-Eliseie cânta, dantiuiescu, citescu versuri, se ieu la lupta, calarescu si ducu traiu fara de durere si viétia fara de sfirsitu.

Dar ce religiune nu si-a avutu si nu-si are iadulu si raiulu seu, cu idei'a despre o di 'n care, dupa faptele fia-carora, cei buni voru fi despartiti de cei rei, cá unii sè se bucure de fericire, altii de amarnice chinuri? Pare-mi-se dar, cá ceremoniele de mormintare ale vechiloru Egipteni, mai alesu cele observate la mórtea unui rege, nu erau de câtu unu felu de jocu dramaticu, prin care se represintă 'n micu cele sustinute de credinti'a-le religioasa despre a sufletulu nemurire si despre o di de drépta si ne 'mladiósa judecata.

Dar ce stau sè dicu? Mitologí'a comparata a isbutitu sè dovedésca, cá idei'a sanctiunii morale, prin urmare credinti'a intr'unu raiu si-unu iadu, cá si 'ntr'o di de judecata

*) Prefati'a la „Essais sur l'histoire des religions“ de Max Müller, ed. fr. (Paris 1872. Didier.)

**) Citatu ibid. pag. VIII.

Dumnedieiesca, e comuna tuturoru timpiloru si tutoru religiuniloru. Ér cându ne gândimu că nu se putea gasí o concepciune mai 'nalta si mai eficace de cătu acést'a, putemu dice cu multa sicurantia că erá peste putintia cá crestinismulu sè nu pastreze betrân'a traditiune. Cătu pentru poporulu românu, e ne'ndoiosu c'acésta credintia o datoresce religiunii sale. Se cuvine ênse sè recunóscemu, că legend'a e nu numai d'o nespusa vechime, ci si d'o generalitate, care adi nu mai sufere 'ndoieli si contradiceri.

D'ací se vede, în chipulu celu mai apriatu, caracterulu superstitionii nóstre : caracteru cu deosebire religiosu, amestecatu cu nisce prejudetii ce paru ciudate pentru cultur'a 'n mijloculu careia traimu, dar care se esplica si se legitiméza printr'o cătu de rapede studiare.

(Finea va urmá.)

G. Dem. Teodorescu.

LA M A R I A.

Nu stiám de ce in lume
Toti poetii cu amoru
Se inchinu la alu teu ñume,
Te admiru cá o minune,
Cá unu visu mângaietoru !

Astadi stiu ! . . . de cându pe tine
Totu mai desu te intalnescu ;
Căci prin visuri si suspine
Simtu unu focu ce arde 'n mine
Si mi-spune sè iubescu !

Nu stiám de ce amorulu
Rege toti l'au proclamatu,
De ce pórtu muritorulu
Dupa elu, in sufletu dorulu
A fi tainicu sagetatu !

Astadi stiu ! . . . de cându eu inca
Fericiri ce n'am aflatu,
De cându a durerii stânca
In iubire multu adânca
Pentru tine s'a schimbatu !

Nu stiám de ce paméntulu,
Totu paméntulu crestinescu,
De ce paserea si vântulu,
De ce viéti'a si morméntulu
Alu teu nume blându sioptescu.

Astadi stiu ! . . . cându iubitóre
Si frumósa te admiru,

De cându esti tu rapitóre,
De cându portu cu infocare
Alu teu dulce suveniru ! . . .

Iasi, augustu 1876.

Petru V. Grigoriu.

MIRÉSA PENTRU MIRÉSA.

— Comedia in trei acte. —

(Fine.)

Scen'a XI.

Ulpianescu singuru.

M'asiu fi inbogatitu cá si-unu ministru de finantie — in tier'a turcesca ; si n'asiu fi remasu sarantocu cá unu dascalu, carele in siepte locuri trebue sè duca daruri, déca vré sè capete o statiune, in care dupa placulu seu sè póta — flamandi . . . Eram sè me facu si eu omu cu stare, cá si-unu tutoru orfanalu, nimenui n'asiu fi datu socotéla ; si nu remaneam unu bietu copistu notarialu, carele are mai putina plata decătu purcariulu satului . . . Ah ! cum asiu fi fumatu din ciubucu, leganandu-me pe unu divanu molaticu, intocmai cá unu — vice-comite ! . . . Cu ce linisce mai puteam sè dormu ! Intocmai cá unu commissariu de siguritate . . . Si cum puteam sè me jocu de a cartile séu la bursa ! Intocmai cá unii cassari din timpulu mai nou ! . . . Dar tóte s'au dusu si-au trecut. Visulu celu frumosu a sburatu, si eu am remasu cu buzele umflate.

Scen'a XII.

Ulpianescu si *Jeanu*.

Jeanu : Ce-i, ce-i, de te vaieti asiá tare, cá si canele cu ól'a 'n capu ?

Ulpianescu : Dà-mi pace, neficiritule ! Tocmai tu esti caus'a, cá am ajunsu la sapa de lemnu.

Jeanu : Par că pan'acuma n'ai fi fostu totu acolo. Dar ce s'a intemplatu ?

Ulpianescu : Cu neghiobi'a ta ai incurcatu asiá epistolele, încātu acuma toti s'au invrajbitu. Nu numai barbatii, dar inca si femeile.

Jeanu : Si femeile ? Asiá dara-i reu.

Ulpianescu : Fórté reu. Rucsanda s'a superatu pe Movilescu, acest'a pe soci'a sa, acést'a pe Virginia, Virginia pe Veronica, Veronica pe mine, eu pe tóte, si tóte pe tine.

Jeanu : Auleo Dómne ! N'am atátia peri in capu, cá sè fia de ajunsu pentru asiá manía multa.

Ulpianescu : De tine cale-vale. Inse prin maní'a loru eu mi-am perdutu partinitorii si asiá nu mi-oiu capetá nici o slujba.

Jeanu : Nu te necasi. Te-oiu lasá eu in loculu meu, căci nu-i de mine domni'a ast'a mara. Vedi si acuma ce gâlcéva am facutu !

Ulpianescu : Fugi de-acolo sè nu te binecumentu ! (Se restesce catra Jeanu, acest'a fuge afara, Ulpianescu dupa elu.)

Scen'a XIII.

Goronu singuru.

Cu Aureliu m'am descurlatu atâtu eu, câtu si Arcadiu. S'a adeveritu, câ epistol'a Virginiei n'a fostu menitu lui, ci lui Arcadiu, si câ Jean a gresitu adres's'a . . . Dar cu ceialalti nici decâtu n'am pututu sè iesu la cale . . . Indesiertu au fostu tôte incercârile, rogârile si amenintiârile mele! . . . Nu i-am pututu impacâ! . . . Toti sunt maniosi grozavu, incâtu mai câ se iau de capu . . . Si vreu sè plece numai decâtu. Ei au vinitu la diu'a mea onomastica, si éta me lasa aice cu tôte pregatirile cu totu . . . Bata-te Necuratulu Jeanu, ce rusine mi-ai facutu! . . . (Se uita pe ferêsta.) Éta vinu toti sè-si ieie remasu bunu.

Scen'a XIV.

Goronu, Cicarescu, Movilescu si Ilutianu.

Cicarescu : Iubite amice, am doritu sè petrecemu la olalta sér'a de adi. Dar impregiurârile me silescu sè plecu indata. Asiá dara te lasu cu Dumnedieu, si, te rogu, primesce felicitarea mea!

Movilescu : Eu inca trebue sè plecu numai decâtu.

Ilutianu : Remani sanetosu!

Goronu : Dar rogu-ve, nu-mi faceti asiá mare intristare! Mai remaneti!

Cicarescu : Nu se póte.

Scen'a XV.

Fostii si Cleopatra, Rucsanda, Virginia, Veronica, Iustinianu si Sempronescu.

Veronica : Audi, tatuca draga, iubittii nostri óspeti vreu sè ne parasésca. Nu-i lasá, rogu-te!

Goronu : Nu! Nu ve lasu. (Striga in afara pe ferêsta.) Inchideti pórt'a, feciori, si scóteti rotile de la carutie!

Cicarescu : Multiamimu de ospitalitate, inse nu putemu sè mai remanemu nici unu minutu.

Mai multi : Nu, nu!

Goronu : Mi-pare fórte reu. Dar iertati-me sè mai facu o incercare! Déca nu voiti sè remaneti aice in ajunulu dilei mele onomastice, faceti-mi celu putinu bucuri'a sè asistati la serbarea solemnă a logodirii ficei mele cu domnulu Aureliu Iustinianu. O óra dóue mai stati numai!

Veronica : Nu la logodna sè remaneti, ci la diu'a onomastica, de óra-ce logodn'a nu se va face.

Goronu : Pentru ce?

Veronica : Am observatu, câ domnulu Iustinianu s'a recitu cu totnlu fatia de mine, va sè dica, nu me mai iubesc. Deci eu me retragu, câci gândescu,

câ ar fi pecc'tu sè fortiâmu o legatura conjugala, care nu se baséza pe amorulu sinceru alu amendurora. Apoi mai trebue sè marturisescu cu sinceritate si aceea, câ — in urmarea acesteia — si in internulu meu s'a petrecutu o mare schimbare : m'am convinsu, câ eu cu dlu Iustinianu n'asiu puté sè fiu fericita, pentru câ incetulu si amorulu meu s'a stinsu. Deci nu vreu sè me logodescu cu dsa. Si credu, câ i voiu face o placere.

Iustinianu : Dar, domnisióra, te insieli. Recél'a mea paruta a fostu numai fortiata. Candu a sositu aice amicul meu Arcadiu, spre a ne convinge amendo de amorulu dvóstre, prin o inspiratiune capritiósă a lui, amu hotaritu câ fia-care sè facemu curte la alés'a celuialaltu, sè ve escitâmu gelosi'a si sè ne convingemu, déca in adeveru ne iubiti?

Virginia : E dreptu, domnule Sempronescu?

Sempronescu : Dreptu.

Virginia : Frumosu! Asiá dara dvóstre numai v'ati batutu jocu de noi! N'ati avutu incredere in amorulu nostru! E bine celu ce e in stare sè faca de aceste, acel'a nu iubesc. Amorulu adeveratu nu e capabilu a pune in positiune ridicula fiinti'a adorata. Amorulu adeveratu se intemeiéza pe stima reciproca; celu-ce stiméza pe cine-va, se si increde in elu. Dta nu te-ai incrediutu in mine, va sè dica nici nu m'ai stimatu, si fiindu câ nu m'ai stimatu deplinu, nici nu m'ai iubitu, prin urmare ai fostu capabilu a me espune unui risu. Pré bine! Ti-multiamescu de acésta sinceritate, câci ea m'a desteptatu inca de timpuriu din visulu meu amagitoru. Desteptata acuma, mintea sanetósă mi-ordóna sè rupe indata, pana ce inca nu e tardîu, tóta legatur'a ce am avutu cu dta. Din momentulu acest'a esti liberu. Eu nu voiescu sè fiu mirés'a dtale. Nu te mai iubesc!

Sempronescu : Dar pentru Dumnedieu, totulu a fostu numai o gluma.

Virginia : Am disu.

Goronu : Dar ce gluma curiósă e acést'a, fete?

Veronica : Eu nu glumescu.

Virginia : Nici eu.

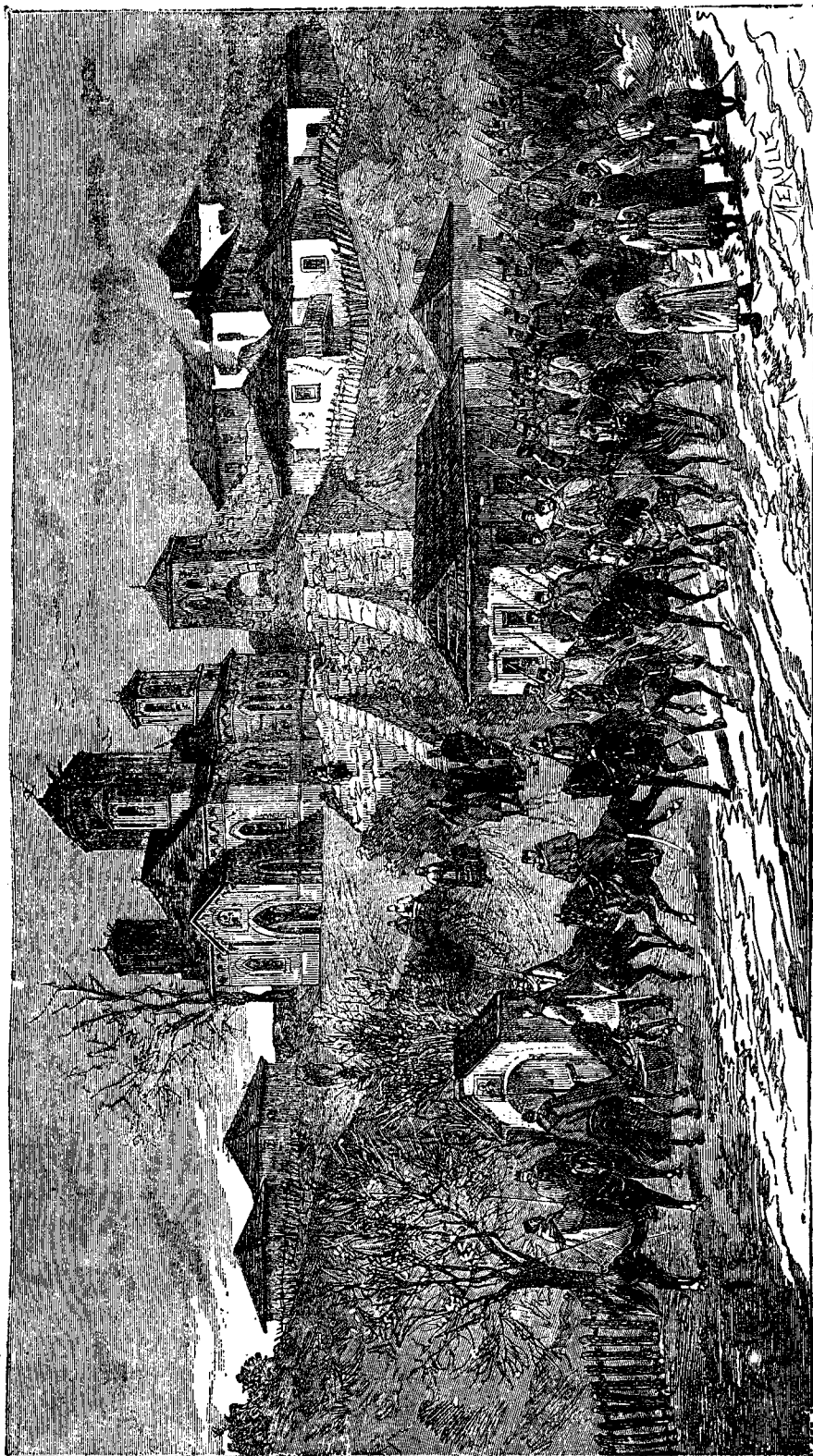
Cicarescu : Seriosu?

Virginia : Da.

Cicarescu : E bine, eu nu te silescu. Fà cum te 'ndémna ânim'a!

Iustinianu : Domnisiór'a Veronica are dreptu. Recél'a mea numai la inceputu a fostu fortiata, dar apoi aceea a devenitu naturala. Eu nu o mai iubesc. Dar fiindu câ mi-am datu cuventulu, am voitu sè me sacrificu. I sum deobligatu, câ m'a deslegatu. Astufelu amu scapatu ambii de o viétia nefericita. Unu diamantu pentru altii, domnisiór'a Veronica, eu inse n'asiu fi fostu capabilu sè o apretiuescu.

Veronica : Vedi câ nu m'am insielatu! Ti-multiamescu de sinceritate.

Intrarea Cazacilor in Craiova.

Iustinianu : Cu tóte aceste, voiu remané totu-de-una stimatorulu dtale. (I face unu complimentu si se apropia de Virginia.) Dar de cumva asiu viní la dta si asiu dice: Domnisióra! Rolulu ce ni l'amu propusu a-lu jocá cu fratele Arcadiu, la inceputu a fostu numai o gluma. Inse incetulu cu incetulu acel'a a devinitu seriosu. Pe neasteptate amu observatu amen doi, cà fia-care devinimu cuceriti de farmecile dvóstre, cà fia-care incepemu sè stergemu din ánim'a nóstra figur'a aleasei sale de mai nainte, si ne inchinàm numai aceleia — cu care amu voitu sè indeplinimu numai o mica intriga vesela. Pe scurtu, déca asiu dice, cà nu peste multu am simtitu in internulu meu, cà neliniscea care m'a tulburatu mai nainte in privinti'a víitoriului fericitu, din caus'a deosebirii naturelului domnisiórei Veronica si alu meu, a disparutu, si am prinsu a crede, cà eu numai si numai cu dta asiu puté sè fíu fericitu. E bine, déca dupa tóte aceste vinu sèti spunu netedu, cà te iubescu din adânculu animei mele, si ceru man'a dtale, ce vei binevoí a-mi raspunde? (Virginia tace.)

Sempronescu : (la o parte.) Éta-me-su pacalitu! Dar celu putinu bine, cà nici eu nu mai iubescu pe Virginia. M'am convinsu cà dins'a nu e de mine. (Se apropia de Veronica.) Si déca asiu repetí tóte cele dise de amicul meu Aureliu, adaugându, cà eu numai si numai cu dta potu sè fíu fericitu, si cà asemenea ceru amorulu si ánim'a dtale? Ce ai binevoí a-mi raspunde? (Veronica tace.)

Virginia : (catra Veronica.) E bine, ce vei raspunde, draga?

Veronica : (catra Virginia.) Si tu?

Virginia : (catra Iustinianu.) Eu voiu raspunde, cà te iubescu. (Dà man'a lui Iustinianu, care o saruta.)

Veronica : (catra Sempronescu.) Si eu. (Asemene i intinde man'a, pe care Sempronescu o saruta.)

Goronu : Curiósa suprindere! Dar fia dupa vóinti'a vóstre. Sè fíti fericiti! (Binecuventa pe Veronica cu Sempronescu.)

Cicarescu : Nu-mi pasa! Si eu ve binecuventu! (Binecuventa pe Virginia si Iustinianu.)

Cleopatra : Minunatu! Mirésa pentru mirésa! (La o parte.) Va sè dica, cochet'a de Virginia totusi a cuceritu pe Aureliu! Ce-mi pasa! Gasí-mi voiu eu curtenitoru mai harnicu decátu Aureliu. Bine, cà celu putinu am pututu convinge acuma pe barbatulu meu, cà am fostu nevinovata.

Goronu : E bine, dómneloru si domniloru, acuma in onórea duplei si triplei serbári, dóra totusi veti remané pe séra la mine?

Cicarescu : Déca s'a intemplatu asiá, nu-mi pasa. Resultatulu a aretatu, cà spectabilulu dnu Ilutianu e nevinovatu. Éta i oferu man'a mea. (Cicarescu si Ilutianu si-strigu man'a.)

Ilutianu : (catra Movilescu.) Sè ne impacàm si noi! M'am convinsu, cà magnificenti'a ta numai din zelu amicalu si curata bunavointia ai purcesu astu-felu.

Movilescu : Poti fi convinsu. (Si-stringu man'a.)

Goronu : Asiá dara vomu petrece sér'a toti dimpreuna. Ce gálcéva neplacuta! Bine cà v'ati descercatu.

Rucsanda : Dieu mare convulsione.

Ilutianu : (coregându-o.) Confusiune!

Scen'a XVI.

Cei de mai nainte, si Jeanu.

Jeanu : Pardonu si gratia! . . . Eu am facutu tóta incurcatur'a . . . Dar nu e mirare! Cu atâte titule ori cine s'ar incurcă . . . Pentru ce nu ve numiti netedu „domnule“ — cá betranii? Pentru ce atâte intortocári straine? . . . Nici acuma nu le scíu . . . Ilutri-tri-bilu . . . Magnitate . . . Specticentia . . . Nu! . . . Nu-su aceste de capulu meu! . . .

Scen'a XVII.

Cei de mai nainte si Ulpianescu.

Ulpianescu : (intrandu cu bucuria.) Bravo, bravissimo! . . . Am capetatu unu postu . . . Chiar acuma primíi insciintiarea, cà sum numitu primu-onorariutitulariu-vice-adjunctu-de-practicantu in cancelari'a comitatului . . . Nu voiu avé altu lucru, decátu s'aprindu tutunulu in ciubuculu dlui vicispanu.

Scen'a XVIII.

Cei de mai nainte si Gafia.

Gafia (se opresce in fundu, privindu la Veronica.)

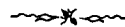
Jeanu (fuge la ea, si aretandu spre cele dóue parchi, cari si-stringu manile, i ofere si elu bratiulu.)

Gafia (Se 'ntórce de elu, mesurandu-lu cu dispretiu.)

(Cortin'a cade.)

F i n e.

Iosifu Vulcanu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urma:e.)

— Asiá dara pentru relele mari trebuie sè aplicàm mijlóce mari. Voiámu sè facemu tóte cu blândetia . . . Dóm'n'a marquisa ne silesce a parasí acésta linia de conduita; capacitarea remanendu fara efectu, vomu schimbá rolulu si vomu face dómnei marquise o respectuósa violintia. Ajutati-mi toti!

Dicându aceste, banditulu spornicu la cuvinte impresorá cu bratiulu seu tali'a junei femei si o aredicá pe umerulu seu, in butulu tuturoru loviturilor de sbiciu, cu cari dins'a i plesniá fati'a svêrcolindu-se. Unulu din cei trei tovarasi prinse man'a Olimpiei si i smulse sbiciulu. Cei doi din urma legara corpulu marquisei cu o cingátore lunga, si astu-felu impiedecara

tóte miscările ei. Apoi toti patru apucara sè mérga spre desisiurile din marginea poienei.

Amu amintitu efectulu produsu de frica a supra marquisei in momentulu primu.

Presinti'a nemijlocita a pericolului i deslipi buzele inghiatiate, si incepù sè strige din tóte puterile sale :

— Vîno, domnule Saint-Maixent, vîno !

Chiar in momentulu acest'a marquisulu reaparù la o mica departare intre arborii cei mari, conducându-si calulu, pe care in urma lu-prinse. Elu response la chiamarea Olimpiei prin unu strigatu selbaticu, si scotiendu-si cutitul de venatóre, incepù sè fuga cãtra cei patru ómeni de omenía, cari pretindeau a fi in soldulu lui d'Aubray de Chavigny.

Impedecati de sarcin'a loru, cei patru ómeni nu pré innaintau iute.

Erá invederatu, cã aperatorulu junci femei i va ajunge inainte de a intrá ei in desisiu.

— La draci, dómna marquisa, — dise sporniculu de vorbe intr'unu tonu glumetiú, — nu este bine a fi amiculu dtale ! Dta ai pronunciatu sentinti'a de mórte a acestui gentilomu ! Noi suntemu baiati buni, blandi cá mielulu, si omorulu nu este datin'a nóstra. Vomu pune dar casulu acest'a in socotél'a consciintiei dtale. Stati, mei ! Aduecti-ve a minte, cã domnulu Chavigny v'a platitu, si fiti dara vrednici de resplát'a lui !

Cei patru banditi se 'ntórsera si tîneau pistólele in mana.

Saint-Maixent, intorcându-si cutitul de venatóre cu manunchiu scurtu, inaintá repede. Candu ajunse la departarea unde ajunge pistolulu, oratorulu bandei i strigá :

— De vei mai face unu pasiu, gentilomulu meu, te vomu impuscá !

— Ticalosi ! — response marquisulu, si departe de a se oprí, elu si-duplicá iutiél'a.

— Focu ! — comandá conducatorulu bandei.

Patru detunári resunara de odata.

Olimpia, perduta, crediú a vedé in mijloculu unui noru de fumu pe Saint-Maixent clatinandu-se cá unu omu care va cadé, dar acést'a fara 'ndoiéla erá o illusiune ; elu nu cadiú si prin câte-va sarituri mari ajunse la banditi.

Acestia purtau sabia de o parte, intocmai cá gentilomii ; ei asteptau pe atacatorulu loru.

Olimpia slabita totusi nu lesinã, sustînuta prin puterea vointiei sale, dar ea perdù simtiementulu lamuritu si curatu alu realitãtii ; i para cá traiesce intr'unu visu.

O lupta curiósã se petrecea inaintea ochiloru ei, lupt'a in contra unui omu singuru a patru cu sabia.

Acéstã fu o lupta neaudíta, care i aducea a minte cele mai frumóse fapte de arme din bunulu timpu alu cavalerismului.

Gentilomulu dadù fatia de odata cu toti contrarii sei. Elu se multiplicá cu o istetîme cá si fantastica, spre a nu lasá nici unu locu lovituriloru loru. Taisiulu cutitului seu de venatóre, care erá mai esemene unei jocuri copilaresci, intelniã fara incetare sabiile lungi, cari nu mai incetau, si din ciocnirea tuturoru acestoru fere esieau miriade de schintei.

Unu omu cadiú scotîndu unu blastemu.

— Unulu ! — strigá Saint-Maixent, alu carui cutitu de venatóre se invertiã sclipindu cá fulgerulu.

Acést'a durã câte-va minute, apoi unu alu doile banditu cadiú pe érba cu gemete surde.

— Si alu doile ! — repeti marquisulu. Parthi'a este acuma egala ! Va veni rëndulu si celoralalti.

Dar ceialalti nu pareau de felu dispusi a asceptá realisarea grabnica a acestei promissiuini.

Ei parasira pe Olimpia, o tulira la fuga, si fugiau câtu-i tieneau piciórele.

Saint-Maixent i urmari pana la desisiu, in care aceia disparura, éra elu grabi sè se reintórca la dómna Chavigny.

— Ah ! — murmurá elu cu o voce obosita, si frânta, cãci abiã resuflá, — gratia Domnului, esci mantuita !

— Dî mai bine, gratia dtale, amiculu meu, — response Olimpia. Nu esti ranitu ? — adause ea iute.

— Ranitu ? . . . Nu, nu credu, celu putînu nu simtiescu nici o durere.

— Dar acele impuscaturi ?

— Ticalosii nu m'au nimeritu . . . Fara indoiéla, consciinti'a faptei loru rele i-au impedecatu de a tintí bine.

— Dar éta sânge ! — gângavi jun'a femeia, devenindu fórte palida.

In adeveru câte-va picaturi rosie se vedeau pe dantelele camesiei marquisului. In foculu luptei, vârfulu uneia din sabiele lungi, manuita cu nedibacia, atinse peptulu lui, si-i sdariã pelea pe o intindere de câte-va linie.

— Atât'a câtu nimica, — dise elu esaminandu-o ; — o simpla sdariatura ! putîna apa de flori séu balsamu de comandeur va ajunge sè me vindecu. Sè nu mai cugetãmu la acést'a nimic'a, si spune-mi iute de cumva seîi, ce a fostu scopulu incercãrii acestoru ticalosi ?

— Ei spuneau cu voce inalta, cã sunt tramisi de marquisulu Chavigny, barbatulu meu, sè me iee si sè me conduca la elu, de buna voia séu cu puterea.

— Si omulu, alu carui nume lu-porti, — esclamá Saint-Maixent, — nu rosiesce a recurge la asemene mijlóce infame ! Elu uita, cã o hotarire suverana a parlamentului a pronunciatu despartirea dtale, si cá acea hotarire ti-a redatu libertatea ? Elu trebuie sè fia nebunu !

— Marquisulu me uresce grozavu, si ar voi sè se resbune a supra mea.

— Dá, ai dreptu, in adeveru acést'a trebuie sè fia cugetarea betranului uriciosu ! Spre norocire elu s'a pacalitu, si nu va mai reincepe, séu celu putinu noi vomu bagá de séma. Dar sè nu mai remanemu nici unu minutu aice in fati'a cadavreloru acestoru ticalosi ! Sè ne întórcemu la castelu ; Ralph e aici. Vîno, scumpa Olimpia, sè plecãmu iute !

Calulu marquisului, infocatulu Ralph, redevinindu blandu si supusu, in adeveru asteptá in linisce, pascëndu érb'a din poiana. Saint-Maixent merse si-lu prinse de frãu si-lu aduse la jun'a femeia, pe care o redicã si o urcã in siea.

Olimpia deveni palida cá mórtea.

— Cè ti-i ? — o intrebã iute gentilomulu.

— Sum atãtu de slaba, — response ea cu o voce tremuranda, — atãtu de frânta de emotiune, in câtu abiã me mai potu sustiné. Mi-para, cã voiu cadé . . .

Si intru adeveru ea se clatinã.

Finea tomului antãiu.

S A L O N U

Calindarul septymanei.

Dumin.	22	3	E 1 d. R. a tut. sfinti, s. m. Marcel.
Luni	23	4	c. p. Mihaiu Mart, s. m. Salona.
Marti	24	5	c. p. Simeonu, s. m. Serapion.
Mercuri	25	6	af. cap. Ioan Botez. s. m. Celestin.
Joi	26	7	ss. ap. Carp, Alfeu, s. m. Averchiu.
Vineri	27	8	ss. st. mm. Eladiu, Terapont.
Samb.	28	9	s. st. m. Eutiche, c. p. Nicita.

CRONIC'A RESBOIULUI.

Damele române si resboiulu.

Cu fericire luăm in mâna condeiulu, căci éta érași avem sê inregistrăm niste acte, cari probéza că femeile române sunt la innaltîmea missiunii lor.

Nu numai din colo, dar si dincóce de Carpati, damele române, stimatele noastre surori, forméza comitete pentru ajutorarea ostasilor români raniti.

Inainte, demne fiice ale colonielor lui Traianu, faceti-ve datori'a, si natiunea ve va fi recunoscatóre!

Dómnelle din judetinu Romanu au formatu de curendu unu comitetu spre acestu scopu. Éta aci actele acestui comitetu:

Procesu-verbalu.

Astadi, 30 Aprile 1877; suptsemnatele, in vederea evenimentelor ce se pregatescu pentru Romani'a, si a atitudinei ce ea póte fi chiamata a luá facia cu acele evenimente, a decisu a constitui unu comitetu pentru a veni in ajutorulu ostasilor nostrii raniti.

Acestu comitetu a alesu, pe dómnelle Zamfritia Iora si Zulnia Rossetti de vice-presiedinte, pe d-n'a Clara Crupenski de casiera si dómnelle Adela Hotinenu si Maria Aslan secretare. Ér presiedenti'a de onóre s'a oferitu Mariei sale Dómnelle Elisabeta.

Acestu comitetu, compusu de suptscrisele avendu de ajutoru si pe d. doctore Ionu Valianu, se va intruni in tóte Sâmbetile sér'a la 8 óre in localulu primariei; remanedu a fi convocatu de biurou de câte ori necesitatea va cere.

Scopulu acestui comitetu este:

a) de a primi tóte ofrandele de ori-ce natura aru fi ele;

b) de a chibsiu modulu intrebutiarii loru celu mai nemeritu;

c) de a intrá in relatiune cu corpulu servitiului sanitaru alu armatei;

d) de a formá la casu de trebuintia ajutore pentru ambulantie;

e) de a veghiá in fine, si a ingrijí de raniti; de a duce mangaiere si putinciósa ajutorintia familielor celor ce voru fi cadutu aperandu tier'a lor.

Adela Hotinenu, Zulnia Rossetti, Maria Aslan, Zamfrita Iora, Aglaia Stroiescu, Olimpia Stroiescu, Catinca Buzdugan, C. Roiu, Maria Colonelu Braescu, Maria Palady, Pr. Miclescu, Olimpia Draghici, Catinca Iamandi, E. Miclescu, Paulina Alesandri, Elena Dimitriu, C. Crupenski, Eugenia Cozadini, Maria Sporidi, Elenora Litinski, Agripina Iora, Pulcherie

Grigorescu, Adela Minciu, Aglaia Draghici, Ana Simionovici, Ariclia Turbury, Efrosina Alcaz, Pulcherie Butuci, Ana Pruncu, Maria M. Motcas, Esmeralda Voruclas, Olga Socosiano.

Telegram'a adresata Mariei-sale Dómnelle.

Mariei-sale principes'a Elisabeta, Dómn'a Românilor.

Dómnelle române din judetiulu Romanu, in faci'a greleloru impregiurári ce apesa a supra patriei nóstre, s'au intrunitu astadi 30 Aprile spre a se formá unu comitetu pentru a veni in ajutorulu armatei române, prin ingrijirea si usiurarea suferintielor soldatiloru raniti.

Romanulu spera că Maria-vóstra va bine-voí a onorá acésta intreprenderu de bine-facere luându-o supt augustulu seu patronagiu si primindu presiedenti'a acestui comitetu ce cu profundu respectu si devotamentu ne permitemu a oferí Mariei-vóstre.

Alu Mariei-vóstre devotate serve.

(Urméza semnaturile.)

Respunsulu Mariei-sale Dómnelle catra comitetulu dómnelleloru din Romanu.

Dómnelle Zamfritia Zara,

Sunt fórtu recunoscetóre pentru frumosulu simtimentu ce anima societatea din Romanu si cu cea mai mare incredere in missiunea ce a intrepreinsu cu atátu devotamentu, vinu a-i multiamí si a primí presiedenti'a ce mi-a oferitu.

In acésta ocasiune mai multu de câtu in ori-care, eram sigura că orasiulu Romanu ne va da dovéd'a iubirii lui de patra, usiurandu suferintiele soldatiloru nostrii.

Elisabeta.

Cetimu in „Romanulu“:

Ni s'anuncia că si in Tecui s'a constituitu unu comitetu de 25 dómnelle cu acela-si scopu. Dn'a Elena Plitos a fostu alésa ca presiedinte; dnele Copetki si Serbanescu, vice-presiedinte; dnele Papadopolu si Anastasiu, secretare; dnele Nicolau si Négu, casiere si că acestu comitetu a inceputu imediatu a aduná contributiuni, a stimulá pe dómnelle la lucru, astu-felu in câtu mai fia-care casa e transformata intr'unu atelieru de scama si bandage.

Salutámu cu mândria avéntulu matrónelor române cari respundu la asteptarea generala prin fapte, cari voru remané cá nisce mari esemple demne de lauda si de imitare.

Dómn'a Maria Rosetti multiamescu — in „Romanulu“ — din ânima persónelor cari i-au tramisu obiecte destinate pentru ajutorarea braviloru soldati cari apera patria si caminele lor. Indata ce va fi suficiinte cantitatea de lucruri necesare pentru stabilirea unei ambulantie, ea va avé onórea de-a publicá otarirea luata in comunu. In asteptarea de-a vedé peste câte-va dile list'a obiectelor primite, déca se va gasí vre-o scapare, ea va fi recunoscetóre acelor cari o voru semnalá.

Dlu George Baritiu adreseza in „Gazet'a Tr.“ o epistola respectuosa catra femeile romane, invitandu-le se daruiesca scame, bandage si alte obiecte necesare soldatiloru romani raniti. In legatura cu acestu apelu :

Dn'a Sevastiana I. Muresianu a si oferitu spre scopulu indicatu 30 kilograme de scame si bandage, invitandu pe tote surorile romane la asemenea oferiri, cu cari datorimu consangeniloru nostri raniti in batalia.

Totu pentru ostasii romani raniti.

Romani din Brasiovu au infintiatu unu comitetu pentru ajutorarea ostasiloru romani raniti. Presedintele comitetului e dlu Diamandi I. Manole, casarul dlu T. M. Ciurcu, secretarul dlu dr. I. Al. Lapedatu. Comitetulu e compusu din 12 membrii, si face apelu catra Romani din Transilvani'a. Dar Romani din Ungari'a candu si unde voru forma asemenea comitetu? Apelamu la confratii nostri din Aradu si din Lugosiu !

Domnele israelite din Craiova au formatu unu comitetu si facu apelu la coreligionarele lor, spre a contribui: scama, bandage si fanele, si ori ce alte ofrande in ajutorulu ostasiloru romani raniti. „La lucru dar, — incheia apelulu, — fia-care cu catu pote si speramu, ca nici o israelita nu se va da la o parte de la aceta sacra datoria.“

Bancherii evrei din Iasi — precum relateza unu corespundinte de acolo alu „Timpulu“ — au formatu o societate pentru ajutorarea ostasiloru romani raniti. Bancherii cei mai bogati si mai insemnati compunu comitetulu, si se dice ca la cea d'antâia intrunire s'a strinsu de indata sume insemnate. Toti evreii subsemnati in apelulu adressatu la coreligionarii lor sunt supsi austriaci.

Calugaritiele romane. Totu acestu corespundinte serie, ca ar fi bine, ca manastirile din Romani'a, unde sunt calugaritie cu mife, se tramita din mijloculu lofu mai multe maice, cari aru ingrigi de raniti si de bolnavi !

Associatiunea magistraturei din Romani'a mica face apelu la toti Romani spre a contribui la usiorarea numeroselor greutati ale vietii de lupta.

Societatea crucei rosie din Romani'a roga pe tote domnele si pe toti domnii, cari au binevoitu a primi liste de subscriere, se nu mai astepte complet'a lor acoperire, ci se le innapoieze catu mai curendu cu sumele adunate.

Junimea romana comercianta din Bucuresci asemenea a formatu unu comitetu pentru ajutorarea ranitiloru romani, si face apelu la patriotismulu junimei comerciante din capitala si districte, de a lasa pentru unu momentu chieltuiele vane, si de a depune fia si cate unu francu, caci acelu francu in asemenea circumstantie pretiuiesce catu dicea.

Societatea crucei rosie din Belgradu va tramite in Romani'a doue ambulante complete. Principessa Natalia a daruitu spre acestu scopu 700 galbeni.

Israelitii din districtulu Falcui, imitandu pe coreligionarii lor din Bucuresci, au formatu si ei unu comitetu, care face apelu la coreligionarii din Falcui, — „vedindu grelele impregiurari, in cari se afla acum

Romani'a, patri'a nostra, fia-care se-si amintesca datorii ce are catra tier'a in care s'a nascutu, in care traiesce si pe care o are de patria!“

Scrisori din Bucuresci.

— 14/26 maiu a. c. —

(9/21 Maiu, — Independenti'a Romaniei, — deput. N. Fleva, — 10/22 Maiu, — a XI-a aniversaria a suirii pe tronulu Romaniei a printiului Carolu I, — discursulu dlui Dim. Brateanu la Palatu, Marele duce Nicolae, — iluminarea capitalei, — conductulu studentiloru universitatii, — ministri I. C. Brateanu si M. Cogalniceanu, — M. Pascaly la Circu, Tergulu mosiloru, — Steu'a Romaniei.)

Luni in 9/21 maiu — in ajunulu memorabilei dile de 10/22 maiu; in ajunulu acelei dile in care unu membru alu unei din cele mai ilustre familii domnitoare din Europa s'a suitu pe tronulu gloriosu alu Romaniei, legandu-si sörtea cu acea a poporulu romanu; in ajunulu acelei dile in care unu Carolu de Hohenzollern a devenitu *Romanu*; — pe la 12 ore sute de ömni alergara cu animele palpitate spre delulu metropoliei, ca se fie facia la seversirea unui faptu doritu de secli : „Independenti'a absoluta a Romaniei!“

Nu sunase öra I, tribunele si galeriele gemeau de multimea nerabdatore, chiar si curtea metropoliei nu era mai putinu impoporata. Siedinti'a se deschide. La invitarea presintelui bunulu patriotu d. Nic. Fleva se sue pe tribuna pentru a-si desvoltä interpellarea anuciata de mai nainte si care pentru scurtimea spatiului permiti-mi a v'o relatea numai in resunatu : „1. Déca guvernulu a comunicatu oficialu tuturoru puteriloru rumperea legaturelor nostre cu Turcia si prin urmare independenti'a absoluta a Romaniei? si 2. Déca in starea de resboiu in care ne gasimu in urm'a provocatiunii Turciei, d. min. de esterne a rechiarnatu pe agentulu romanu din Constanti-pole? Déca s'a comunicatu in modu oficialu puteriloru aceta stare de resboiu si déca s'au luatü tote mesurile necesarie?“

La suirea pe tribuna a dlui Fleva o tacere profunda domnia in intréga sal'a, privirile tuturoru erau atintite a supra oratoriului, se putea ceti pe faciele tuturoru o nelinise, dar totu odata si o bucuria. „Sunt momente solemne, dice d. Fleva la inceputu, in vieti'a popöreloru, cand ori ce ura si desbinare trebe se taca, se se esprime, si toti se se gändesca la sörtea *mamei* tuturoru, a tierii, la marirea si asigurarea ei. Istori'a contimporana a nostra etc. (aci oratorulu aréta starea nostra vis-à-vis de Turci'a in timpii din urma.) In faci'a acestora nu putemu stä in hesitatiune; eu, ca romanu si representante a natiunii, nu potu decatu se me pronunciu susu si tare, ca aceta tiera e *libera* si *independenta* si Domnulu Romaniei este Domnulu unei tieri libere si absolutu independente . . .“ La audirea acestora intréga sal'a erupse in aplause frenetice ce durara cateva minute, pe faciele multore se vedeau chiar lacrimi. Sublimu momentu !

In mijloculu aplauselorü se scolä d. min. de esterne, marele diplomatu M. Cogalniceanu, si cu anim'a liniscita declarä cu vocea sa puternica ca : „ . . . Romani'a e in stare de resboiu cu Turci'a, ca legaturele dintre Romani'a si Turci'a sunt rupte, si ca guvernulu va face totu, pentru ca la viitorea pace, Romani'a se fie recunoscuta ca tiera cu deseversire

libera si independenta . . . “ Aplause prelungite si entuziasmate. Camer'a in *unanimitate* (afara de două abtineri) in sgomotulu aplauselor votase urmatórea motiune, prin care:

„Ia actu că resboiulu între Romani'a si Turci'a, că ruperea legaturilor noastre cu port'a si Independinți'a absoluta a Romaniei au primitu consacrarul lor oficiala, si, comptandu pe dreptatea puterilor garante, trece la ordinea dilei.“

Dupa cele sevêrsite in camera, ide'a Independinției nu putea decât a fi imbratisiata si sustinuta de insu-si aceia ce pana mai eri o combatusera că o idea aventurósa.

Prințele Dim. Gr. Ghica in Senatu — totu luni — cu acelu instinctu patrioticu ce-lu caracterizeza, formulă o motiune in sensulu celei din Camera, ce fu primita — in aplause — cu unanimitate.

Luni 9/21 maiu, dara, s'a petrecutu in capital'a Romaniei unu faptu doritu de secli si care va fi in-scrisu cu litere de auru in analele române. Ide'a pentru care au luptatu atâtia domni ilustru, atâtia mari patrioti si atâtie generatiuni, s'a indeplinitu.

Si acum Romani'a intréga, sub lovirea puterniceii emotiuni ce face a bate ori ce ânima româna, inaltandu glasul de multumire catra ceru, implóra pe Ddieu, care a scapat'o pana acum din furtunile ce amenintiau in atâtiea rënduri de a o nimici, sè-i dee si asta-data spriginulu seu pentru intemeierea unei Romanie independente si fericite.

*

Diu'a de 10/22 maiu fu anuntiata capitalei si Romaniei intregi, la reversatulu dioriloru, prin 21 tunuri; căci eră aniversari'a a XI-a a suirii pe tronulu Romaniei a M. Sale Domnitorului Româniloru. Serbarea se facu cu mare entuziasmu. Acestu entuziasmu eră cu atâtu mai mare, cu câtu in ajunulu dilei de 10/22 maiu se implinise acelu mare si sântu actu nationalu.

Cu ocaziunea acestui mare evenimentu, stradele principale că Mogosióie, Carolu I, Lipscanii, Barati'a etc. straluciau de drapelurile tricoloré fluturande pe la balcónele si ferestrele infrumsetiate cu covóre si flori. Dintre tóte strade Lipscanii, mai cu séma, se distingeau prin aceste decoruri frumóse si prin multimea stindardelor nationale ridicate. Dati-mi voia sè citezu aci câte-va dia inscriptiunile ce se puteau ceti pe aceste stindarde: „Traiesca Romania“, „Traiesca Carolu I“, „Traiesca Independenti'a“ etc. Mai falnicu decâtu tóte falaiá stindardulu de pe palatulu Daciei, cu inscriptiunea „Dacia.“ Nu sum in stare sè ve descriu totulu asiá cum a fostu, căci ori cine vedea tóte aceste, eră pe deplinu emotionatu. Ómenii furnicau pe strade cu fecie vesele. Salutările nu mai eră „Bonjour“-lu cá pân'acum, ci: „Traiesca Romani'a independenta!“

La 11 óre se facu unu Te-Deum la Mitropolie, la care au asistatu ministrii si tóte autoritățile judecătorești si administrative din capitala. Pana la ór'a 2 si 1/2 s'a facutu la Palatu receptiunea oficiala a corpurilor Statului si s'au tinutu mai multe discursuri, la cari a respunsu M. S. Domnulu, plinu de emotiune si bucuria pentru proclamarea deplinei independentie a acestei țeri. Atâtu discursurile, câtu si respunsuril M. Sale au miscatu adâncu pe asistenti, cari in repetite rënduri au acoperitu cu vii aplause cuvintele ros-

tite. Permeteti-mi sè citezu aci numai finea discursului rostitu de d. Dim. Brateanu vice-presedintele Senatului, urmatu de dnii Senatori: „ . . . Timpii au sositu. O vedi, Mari'a Ta, si betrânulu Senatu a tresaritu la bubuitulu tunului de la Calafatu si Oltenitia. Candu ai dreptulu si forti'a, intieptiunea este a cuteza. Cuteza, cuteza! cuteza fiu alu lui Fridericu celu mare, alu lui Stefanu celu mare si alu lui Mihaiu Vitézulu! Arunca-te cu credinti'a alesiloru lui Ddieu pe calea mantuirii Patriei in care Te impinge si traditiunea eroiceii Tale familii si geniulu Romaniei; si ne revino incarcatu de glori'a némului romanescu si de bine-cuventările omenirii! In intru prin libertate, la fruntarii prin eroismu, mantine Patriei nostre Independinți'a si-i cuceresce stim'a si iubirea lumei civilizate. Europ'a impreuna cu noi cu veneratiune si cu amóre va salutá in Mari'a Ta pe Marele Rege alu Romaniei. — Sè traiesci Mari'a Ta! Sè traiesca Mari'a S'a Dómni'a! Traiesca Romani'a Independenta si libera!“

La 4 óre si 1/2 sosi in Capitala si Alteti'a S'a Imperiala, Marele Duce Nicolae, pentru a felicitá pe Mari'a Sa Domnitoriulu.

Sér'a la 8 óre — orasiulu fiindu intregu iluminatu, in câtu se parea că intréga capital'a e in flacari — studentii universității in numeru fórtie mare, insočiti de sute de cetatieni, cu stindardulu universității, cu tortiele aprinse si music'a militara, plecara de pe Bulevardu de langa universitate — dupa ce mai atâtu salutara statu'a lui Mihaiu Eroulu cu strigatul unanimu „Traiesca Romani'a independenta!“ — si se indreptara catra Palatu. Ajunsi aci si incunghiurandu Palatulu in mijloculu uráriloru si strigáriloru „sè traiesca“, „ur'a“ aparura pe balconu M. M. L. L. Domnulu si Dómni'a. Delegatiunea alésa că sè felicite pe Domnitoriulu, intrá in Palatu, si acolo unulu din delegatiune rosti unu discursu de sincere felicitári, ér altulu presintă M. Sale Dómnei unu splendidu buchetu de flori. Domnitoriulu multumi junimei si poporului, insarcinandu pe oratorulu delegatiunii a esprime multumirile Sale junimei universitare, speranti'a Romaniei. La a dóu'a aparintia a M. M. L. L. pe balconu mii de voci i intimpinara cu strigatul: „Traiesca M. S'a Domnulu si M. S'a Dómni'a!! Traiesca Romani'a independenta!“

De aci junimea percurse mai multe strade cu diverse urári, la cari respundea adese-ori multimea de pe la ferestre si balcóne. Apoi facusera felicitári si manifestári ilustriloru patrioti si conducatori a natiunii Dd. I. C. Brateanu, M. Cogalniceanu si dlui C. A. Rosetti. Conductulu se fini cându junimea se întórse din nou la statu'a lui Mihaiu Eroulu, — la pedestalulu careia se aprinse unu mare focu din restulu tortielorulu, — aci unu altu membru alu delegatiunii rosti câte-va cuvinte pline de patriotismu.

Pe la 8 1/2 óre, M. M. L. L. insočiti de M. D. Nicolae, s'au plimbatu, in trasura, pe stradele Mogosióie, Lipscanii, Carolu I etc. fiindu intimpinati de mii de ómeni de tóte conditiunile cari le-a facutu cea mai entuziasmata primire. La reintórcere M. M. L. L. si M. D. Nicolae, au asistatu la oper'a „Trovatore“, teatrulu fiindu pré frumosu decoratu si iluminatu.

X Nu potu trece cu vederea representatiunea de la la Circu data in aceea-si séra de iubitul artistu d. M. Pascaly. Aflandu-ne la circu vedeamu o scena pré frumosu infrumsetiata: de a supra cortinei eră unu

arcu triumfalu cu inscriptiunea „Romani'a independen-
ta“, a supra caruia dóue fecióre (Romani'a si Moldo-
v'a) tîneau coron'a tierii; in fundulu scenei se vedeau
busturile M. M. L. L. Domnulu si Dómn'a. Progra-
m'a erá : 1) Mihaiu Eroulu dupa batal'á de la Calu-
gareni; 2) Femei'a trebue sè urmeze pe barbatu; si
3) Urarea tierii. Multa a surprinsu ultim'a bucata pe
publicu. Cam vre-o 60 persóne erau pe scena, repre-
sentandu pe toti locuitorii Romaniei — de la tieranu
pana la Suveranu, — proclamandu Independenti'a
Romaniei. Peste totu reusit'a representatiunii face
onóre pré demnului artistu d. Pascaly.

*

Joi in 12/24 maiu fu tîrgulu Mosiloru aci in
capitala; la 6 óre sér'a, M. M. L. L. insociti de M. D.
Nicolae mersera — dupa o datina vechia si stramo-
siésca — in mijloculu tîrgului, si se asiediara sub unu
cortu a nume pregatitu, de unde privira frumosulu ta-
blou ce le erá inainte.

M. S'a Dómn'a si damele de onóre erau in cos-
tumu nationalu.

*

Pentru fine voiu mai amintí aci cà Mercuri
11/23 maiu s'a votatu de ambele corpuri legiuitóre
unu ordinu (medalia) cavalerescu „Stéu'a Romaniei“,
pentru civilii si militarii ce voru binemerit'a.

Dreptulu de a conferí decoratiuni, este unu
dreptu suveranu, pe care nu-lu poseda decâtu Statele
independente, si admise in societatea Stateloru pe de-
plinu suverane.

Instituirea decoratiunii române este prin urma-
re o afirmare si o consacratieune mai multu a votului
ce se deduse de catra corpurile legiuitóre.

B. L. Bianu.

Principele Carol intre bombe.

— Calafatu 26 maiu. —

Nu te mirá, domnule redactoru, cà acuma ti-
scriu de aice si nu de la Bucuresci. Traimu in timpuri
extraordinarie, si nimene nu scie unde póte sè-lu ga-
sésca diu'a de mane.

In diu'a de 10/22 maiu M. Sa principele Carol a
datu urmatorulu innaltu ordinu de di:

„Oficiari, suboficiari, caporali si soldati!

„In momentele grave prin cari trece tier'a nós-
tra, Roman'i'a intréga are ochii tintiti a supra vóstra;
ea pune in voi tóte sperantiele sale.

„In ór'a luptei, aveti inaintea vóstra faptele be-
traniloru osteni români; aduceti-ve a minte, cà sun-
teti urmasii eroiloru de la Racova si de la Calu-
gareni.

„Drapelulu sub care luptati este in mijloculu
vostru ins'a-si imaginea patriei. Urmati-lu dar vite-
jesce, si când odata laurii pacii voru reinverdi pe
muntii si câmpiele Romaniei, patri'a, cu recunoscin-
tia, va inscrie numele braviloru ei aoperatori pe front-
spiciulu edificiuului independintiei române.

„Oficiari, suboficiari, caporali si soldati!

„Domnulu vostru ve urmaresce cu mândia. Elu
in curendu va fi in mijloculu vostru, in fruntea vós-
tra. Caus'a ce ve este incredintiata, este o sânta cau-

sa. Cu noi dar va fi Dumnedieu, cu noi va fi vic-
tor'i'a.

„Datu in Bucuresci, astadi 10 maiu an. 1877.

Ministru de resboiu,

Carol.

Generalu de brigada Cernatu.“

Dupa acestu ordinu de di, prin care principele
primesce comand'a armatei, M. Sa a si plecatu la óste
spre Calafatu.

Caletori'a sa pân'aice fu unu adeveratu mersu
de triumfu. Pretotu-indene salutatu cu entusiasm, M. Sa a
pututu sè aiba o dulce mângaiere sufletésca, pentru
durerile ce trebue sè indure acuma tier'a.

Astadi deminéti'a Domnitorulu a visitatu cate-
dral'a din Craiova, unde episcopulu lu-intimpinà cu o
cuventare patriotica. De acolo pâna la Calafatu, Dom-
nulu si Dómn'a, fure salutati prin tóte comunele ru-
rale cu entusiasm mare si cu arcure de triumfu.

Principele sosi aice dupa miédia-di la 4 óre.
Poporatiunea de aice s'a departatu inca mai de multu;
n'au remasu decâtu amplotiati si soldatii. Generalu
Lupu primí cu statulu seu maioru pe principele la o
bateria acoperita, bine postata si escelentu inarmata.

De la bateria principele merse in lagarulu com-
pusu numai din soldati români. Trupele sunt fórte
bine provediute cu de tóte, au arme bune si sunt eser-
citate. Oficierii straini presinti si-esprimara recunos-
cinti'a. Principele merse cu suit'a sa pâna la avant-
posturile estreme.

La siepte óre sér'a se incepù foculu spre Vidinu,
la comand'a principelui. M. Sa statea pe bateri'a nr. 1
„Carol“, care incepù foculu, dându signalulu pentru
canonada. Bateriele nr. 2 „Elisabeta“, nr. 3 „Mircea“,
nr. 4 „Stefanu“, continuara foculu si nu peste multu
se observà, cà Vidinulu s'a aprinsu in dóue locuri, dar
apoi incendiulu se stinse iute.

La 7 óre 40 minute niste proiectile cadiura la
departare de trei pasi de principele, dóue esploadara,
inse fara sè atinga pe cine-va; la 7 óre 50 minute o
bomba loví in arip'a stânga a bateriei, unde steteau
mai multi oficierii, unu servitoru fu trêntitu la pa-
mêntu prin apesarea aerului.

Principele urmà foculu cu atentiunea cea mai
mare, si si-pastrà sângele rece. La repetítele insistári
inse ale oficieriloru, d'a nu-si espune viét'i'a, M. Sa se
cobori de pe bateria.

Foculu baterieloru turcesci durà pana la 7 óre
50 minute. De si cadiura vr'o 30 de proiectile, noi
n'amu avutu nici o perdere.

Canonad'a in contra Vidinului a avutu numai
scopulu de a face incercare cu tunurile de calibru mai
mare, spre a constatá departarea la care potu petrun-
de si siguritatea cu care potu sè nimerésca. Resulta-
tulu a fostu satisfacatoru.

—f—

Sciri de pe câmpulu de resboiu.

Trecerea Dunarii nu mai póte sè intardie multu.
„Curierulu de Galati“ scrie, cà mai multe corpuri de
infanteria russa inaintéza spre liniile de atacu din su-
sulu Dunarii. Se facu colossale transporturi de obiec-
tele pentru poduri peste Dunare; in tóte partile nu
se vedu decâtu mari pregatiri. Ataculu se va incepe,
dupa opiniunea nóstra, din mai multe locuri si mai pe
tóta intinderea Dunarii. Poduri pentru trecerea Du-

narii se voru pune in acel'a-si timpu in siepte séu optu puncte diferite. Fortiele turcesci sunt fórté reduce, armat'a este demoralisata si cetátile reu întreținute, cu astfelu de operare nici odata nu se va puté combate contra Rusiei, care este in puterea cuventului echipata si alu careia soldatu este plinu de viociune, fortia si curagiu.

Fric'a turciloru in Tulcea este grozava. Autoritátile otomane de acolo au espediatu archivele si familiile loru la Constantinopole, remânendu numai barbatii cari umbra pe strade diu'a si nóptea inarmati cu pusci si revolvere. „Monitorulu oficialu alu Romaniei“ impartesiesce, cá guvernatorulu de acolo a disu, cá ar fi primitu ordinu sè dea cu desevèrsire focu orasiului, pentru cá — déca voru viní Rusii — sè nu mai gasésca nici producte, nici locu de adapostu, — si a ordonatu, cá familiile straine sè se departeze, càci dupa plecarea sa nu mai garantéza pentru nimeni. Aceste tóte au pricinuitu o spaima grozava in totu orasiulu. Femeile si copiii plângu pe strade desperati si si-stramuta locurile loru, fara a scí unde sè le duca. Totu tégulu este inchisu, negutiatorii se ocupa a desiertá magazinele de marfuri, asiediandu-le prin corabii séu prin pivnitie.

Legiunea bulgara. Bulgarii au formatu o legiune, care se afla in lagaru la Berésca, lângá Teleajen, nu departe de Ploesci. Pentru acésta legiune marele duce a adusu unu stégu. Sântirea acestui stégu s'a facutu la 6/18 maiu cu pompa mare, precum o descrie „Vulturulu.“ Insu-si marele duce a luat parte si a batutu unu cuiu in stégu. Trei archimandriti din câte-si trele provinciele bulgare au facutu sfestani'a si au sântitu stégulu bulgaru.

Bombardarea Calarasiului. „Romanulu“ scrie, cá la 8/20 maiu, pe la 11 óre diu'a, dóue monitóre turcesci au inceputu sè bombardeze Calarasi. Ele au trasu vr'o 200 bombe, fara a face inse nici unu reu. Garnison'a de la Calarasi este ocupata de trupe române. Turcii au pusu focu pichetuii Gur'a-Borcii.

La Constantinopole au avutu locu dilele trecute mai multe turburári. La vr'o dóue mii de softale s'au adunatu pe ulitie, au petrunsu si in asiá numitululu „parlamentu“, si a cerutu demissionarea unoru ministrii si rechiamarea lui Midhat pasia. Sultanulu a fugitu in altu palatu, ascunsu in costumu de gardistu. Alta scire afirma, cá s'a descoperitu o conjuratiune care voi sè detroneze dinasti'a sultanului actualu. S'a introdusu starea de asediu. Desperatiunea e mare, càci turcii in Asia nu invingu. La Ardahan ei au perdutu 92 de tunuri, muscalii totu inaintéza spre Erzerum. Ér in Europa ataculu celu mare are sè urmeze in curendu. Rusii érași au explodatu unu monitoru turcu.

CE E NOU?

Intrarea cazaciloru in Craiova. Amu promisú cetitoriloru nostrii, cá afara de portretele persóneloru cari voru jocá roluri de frunte in resboiulu actualu, vomu publicá si unele scene. Incepemu in nrulu presinte a indepliní acésta promissione prin interessant'a ilustratiune, ce represinta intrarea cazaciloru in Craiova. Cá esplicatiune, n'avemu nimica de disu, ilus-

tratiunea se esplica prin sine ins'a-si. Adaugemu, spre sciinti'a cetitoriloru nostrii, cá vomu nisui, cá de acum inainte sè putemu publicá in fia-care numeru câte o ilustratiune. Totu cu acésta ocaziune rogámu pe abonantii nostrii a-si rennoi de timpuriu abonamintele!

Proclamarea independintiei române a produsu efectulu celu mai mare in tóta tiér'a, ma si afara de ast'a — in tóte ânimele române. Principele Carol a primitu o multime de depesie de felicitare din tóte partile. Diuarele scriu, cá puterile mari voru recunosce independinti'a Romaniei.

Armat'a româna duce lipsa de ofiçieri. In siedinti'a de la 7/19 maiu a camerei deputatiloru dlu primu ministru a spusu, cá sunt companii de 200 de ómeni, comandate de câte unu sublocoteninte, cá a fostu nevoitu a inaintá cá ofiçieri pe elevii scólei militare din clasele superióre, si cá va fi nevoitu a numí ofiçieri si dintre sergenti, càci lipsescu. In urma-rea acestei lipse de ofiçieri români, camer'a a votatu unu proiectu de lege pentru admiterea in armat'a româna a Româniloru cari au servitu in armate regulate straine, cu gradulu si vechimea loru din urma.

Societatea „Julia“, a junimei române de la universitatea din Clusiu, va arangiá la 4 juniu maialu in gradin'a „Reginei Angliei.“ Inceputulu la 5 óre dupa miédia-di.

Bâi feruginóse. Ni se scrie, cá la 1 juniu st. n. se voru deschide bâile feruginóse calde si reci in comun'a Rucsberg, langa Caransebisu, cu ofiçiu postatu si telegraficu.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Ioanu Popu, avocatulu in Satmariu, a incredintiatu de sociá in 17. l. c. pe domnisiór'a Emili'a Nicora, fiic'a dlui Mihaiu Nicora jude la tribunaulu totu de acolo.

Dlu Nicolau Popu, concipistu de finantie in Alba-Iulia, la 6 maiu s'a cununatu cu domnisiór'a Agaftia Gombosiu, fiic'a dlui Mihaiu Gombosiu, jude comunalu in Vidra-de-susu.

Dlu Dominicu Ratiu, cancelistu la reg. ofiçiu alu cartiloru funduare in Hatieg, la 5 maiu si-a serbatu cunun'a cu domnisiór'a Maria Balasiu, fiic'a dlui N. Balasiu cetatianu in Hatiegu.

Suvenirea mortiloru.

Maria Borca n. Onciu, soci'a parintelui preotu Pavelu Borca din Petruvasila, a repausatu la 12 maiu st. n., in etate de 33 ani, lasându in doliu profundu pe iubitulu ei sotiu, trei fice, o mama, o sora, unu frate si pe tóte némurile.

Spre a satisface dorintiele on. publicu, din caus'a resboiului ce s'a inceputu, deschidemu

prenumeratiune estraordinara

la fói'a nóstra, din 1 juniu. Pretiulu a se vedé in fruntea fói' noastre. Vomu publicá in fia-care numeru cronie'a resboiului si o vomu ilustrá cu portretele ómeniloru de frunte cari voru luá parte in aceste evenimente, precum si cu alte ilustratiuni.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1877. Calea tierei nr. 39.